

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 69

Maribor, sreda 26. marca 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Szymanski — Pilsudski

SENATNI MARŠAL SZYMANSKI JE SNOČI VRNIL PREDSEDNIKU REPUBLIKE SVOJ MANDAT. ZAHTEVE PILSUDSKEGA.

VARŠAVA, 26. marca. V razpletanju poljske vladne krize je nastopil včeraj odločen preokret, ki se more smatrati kot izhodišče novega notranje-političnega razvoja. Dočim je včeraj dopoldne še obstajala možnost, da se bo mandatarju Ezymanskemu posrečilo sestaviti novo vlado, pa je prišel popoldne vmes nepričakovan dogodek, ki je položaj popolnoma izpremenil. Senatni maršal Szymanski namreč ni mogel doseči sporazuma z zastopniki sejskih strank in je zato

zvečer vrnil predsedniku republike svoj mandat. Njegov neuspeh je predvsem posledica zahteve vojnega ministra, maršala Pilsudskega, da naj nova vlada sestavljena brez oziroma parlament in njegove frakcije in da naj se parlament vrh tega odgodi za šest mesecev. Pilsudski se hoče na ta način izogniti proračunski razpravi, ker stopi 31. marca avtomatično v veljavo stari proračun, ako vlada radi raznih kriz ne bi mogla sestaviti novega proračuna.

Banovinski proračun in banski sveti

Dne 21. tm. je finančni minister potrdil prvi proračun dravske banovine. Proračun znaša skupno 136.062.286 Din in sicer: za bansko upravo in centralne urade 11.904.249 Din, za kmetijstvo 14.337.871 Din, za zgradbe 31.028.479 Din, za prosveto 8.891.418 Din, za socialno skrbstvo in narodno zdravje 41.357.189, za trgovino, obrt in industrijo 3.483.303 Din, za agrarne operacije 772.000 Din, za odplačilo banovinskih dolgov 11 milijonov Din, ter za razne izdatke 13.287.777 Din. Dohodkov pa izkazuje: iz državnih dotacij 30.886.622 Din, iz prebitka dohodkov banovinskih podjetij in ustanov 1.833.864 Din, iz taks in doklad 85.680.000 Din, ter iz raznih dohodkov 17.661.800 Din.

Kakor je iz gornjih števil razvidno, so predvideni največji dohodki iz taks in doklad. Med temi tvorijo zopet najvišjo postavko dohodki trošarine na alkoholne pijače v iznosu 35.800.000 Din in doklade v višini 40% na državne neposredne davke v iznosu 30.800.000 Din. Uradno poročilo banske uprave ugotavlja, da odobrena 40%-na doklada na državne neposredne davke odgovarja dosedanjemu bremenitvi, ki se potemtakem ne bo povečala.

Med izdatki tvori najvišjo postavko ona za socialno skrbstvo in narodno zdravje, to pa radi izdatkov za bolnice in druge humanitarne ustanove, ki jih je prevzela banovinska uprava od bivših oblastnih samouprav. Druga največja postavka je ona za tehnični oddelek, torej za zgradbe in vzdrževanje cest in poti, za regulacije, za zgradbe hudournikov, za zgradbe in vzdrževanje mostov, za službene prejemke cestarskega osebja itd. Kot tretja najvažnejša postavka figurira ona za kmetijstvo, ki obsega pospeševanje vseh panog kmetijstva, vzdrževanje kmetijskih strokovnjakov, pospeševanje kmetijske izobrazbe potom tečajev, kmetijskih šol, gospodarskih šol, kmetijskih razstav, prispevke za nabavo umetnih gnojil, semen in novih kultur, za zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev, za podpiranje živinoreje, vidualništva, sadjarstva, vrtnarstva, gozdarstva in kmetijskega združništva. Iz teh podatkov sledi, da banovinska uprava posveča največjo pozornost glavnim panogam in potrebam našega gospodarskega življenja in da torej proračun odgovarja našim potrebam in pa našim socialnim in gospodarskim prilikam, zlasti, ako še vidimo, da je tudi poseben znesek za agrarne operacije v iznosu nad tri četrt milijona Din ter za pospeševanje trgovine, industrije in obrti skoro tri in pol milijona Din.

Zanimivo bi bilo, primerjati prvi banovinski proračun s proračuni naših obeh bivših oblastnih samouprav. Tudi v teh proračunih so tvorili glavno in najmočnejšo postavko izdatki za zdravstvo in socialno skrbstvo, tudi tam so bili na drugem mestu izdatki za javna dela in na tretjem izdatki za kmetijstvo. Celotni proračun banovine je za krog 4 mili-

Usoda londonske konference

TUDI ZEDINJENE DRŽAVE ODLOČENE, DA ODPOKLIČEJO SVOJO DELEGACIJO IZ LONDONA, KER NE VERUJEJO VEČ V USPEH.

WASHINGTON, Kljub optimizmu, ki prevladuje v ameriških uradnih krogih glede na londonsko konferenco, pa je predsednik mornariške komisije reprezentančne zbornice izjavil, da so Zedinjene države odločene, da odpokličejo ameriško delegacijo iz Londona. Vrh tega Zedinjene države nikakor ne bodo dopustile, da bi jih kdo oviral pri izvajanju

obločnega brodomnega programa. Ameriška delegacija v Londonu je dobila naročilo, da naj opusti vsako reševanje dosedaj brezuspešne konference. Ako se bo konferenca razšla, potem bo tudi angleško-ameriška mornariška pogodba zgubila svojo praktično vrednost, vsa krivda pa pade samo na angleško admiralteto.

Youngov načrt v francoskem parlamentu

PARIZ, 26. marca. Zunanja komisija francoske zbornice je včeraj odobrila Youngov načrt z nekaterimi manjšimi izpremembami kontrolnih določb. Predlog socialističnega poslanca Grumbacha, da naj se Francija za vedno odpove vojni kot sredstvu za izravnavanje meddržavnih konfliktov, pa je bil odklonjen.

Podpis belgijsko-jugoslovenske pogodbe

BEOGRAD, 26. marca. Včeraj je bila v veliki dvorani zunanjega ministrstva slovesno podpisana pogodba o izročitvi krivcev, sodni pomoči in arbitraži med Jugoslavijo in Belgijo. V imenu naše države je podpisal pogodbo namestnik zunanjega ministra dr. Kosta Kumanudi, imenom Belgije pa belgijski poslanik Delsigne.

jone višji nego sta bila zadnja proračuna obeh slovenskih oblasti. Med dohodki je postavka »državne dotacije« za nekaj milijonov manjša, nego je bila skupna dotacija države obeh bivših oblastim. Pač pa je znatno višja postavka taks in doklad, ki znaša 85 in pol milijona Din napram 53.3 milijonom Din, kolikor so znesle te postavke v obeh lanskih oblastnih proračunih. Pač pa so dohodki iz trošarin na alkoholne pijače predvideni nekoliko nižje nego so bili v obeh lanskih oblastnih proračunih (35.8 mil. Din napram 39 mil. Din). Izenačenje doklad na neposredne državne davke v višini 40% je treba samo pozdraviti, zlasti še ker v celoti ta obremenitev ne pomeni zvišanje napram lanskemu letu.

Ni nam še znano, v kolikor so v našem prvem banovinskem proračunu upoštevane potrebe bivše mariborske oblasti, nadejamo se pa, da se je našlo za-

Trgovinska pogajanja s Turčijo

BEOGRAD, 26. marca. Dne 13. t. m. je stopila v veljavo trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Egiptom. Centrala industrijskih korporacij je izročila trgovinskemu ministru spomenico, v kateri zahteva, da se čimprej prične pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe s Turčijo.

Dvojni samomor na Dunaju

DUNAJ, 26. marca. V nekem tukajšnjem hotelu je izvršil znani kemik, inž. Watzl, skupno z neko mlado damo samomor. Zapustil je v Clevelandu v Ameriki vdovo in dva otoka. Inž. Watzl je na potovanju s svojo ljubico napravil vse svoje premoženje, nakar sta šla oba prostovoljno v smrt.

Spomilnaite se CMD

nje pri sestavi proračuna polno razumevanje. Upamo tudi, da bo sedaj poslovanje banovinske uprave šlo svojo pot tem normalneje, ker je izenačeno plačevanje davščin za potrebe banovine na vsem njenem območju in ker se bodo vsi dohodki stekali naravnost pri banovinski upravi.

V zvezi s tem je treba tudi pozdraviti novo vest iz Beograda, glasom katere je kralj te dni podpisal zakon, s katerim se spreminja čl. 26 zakona o banski upravi v tem smislu, da se bo povečalo število članov banskega sveta. S tem je — upamo — končano tudi čakanje pri imenovanju članov banskih svetov in je upati, da bodo banski sveti kot posvetovalni organi banov in njihovih uprav čim prej imenovani in stopili v svoje funkcije. V interesu našega splošnega napredka v konsolidiranju prilik, zlasti gospodarskih, je to nujno želeli.

Most čez Donavo pri Gjur-gjevu ali Prahovu?

V beograjskih gospodarskih krogih se je povodom vesti, da so Poljska, Rumunija in Bolgarska sklenile zgraditi most čez Donavo pri Gjur-gjevu, pokrenila živa akcija za zgradbo mostu na našem teritoriju pri Prahovu, s katerim bi bila ustvarjena najkrajša zveza med Bukarešto in Varšavo ter Jadranskim in Črnim morjem. Že iz l. 1889 obstoja pogodba med bivšima kraljevinama Rumunijo in Srbijo, da mora prvi most, ki se bo zgradil čez Donavo, vezati srbske in rumunske železnice, iz česar sledi, da se mora prvi most zgraditi pri Prahovu in ne pri Gjur-gjevu.

Svetovna produkcija nafte

je v l. 1929 ogromno narasla in je znašala krog 1480 milijonov barelov (1 barel je približno 134 l). Na prvem mestu so Zedinjene države S. A., kjer so lani producirali 1005.6 milijonov barelov ali 68% celokupne svetovne produkcije. Zedinjene države pa so tudi porabile tri četrtine celotne svetovne produkcije bencina. Na drugem mestu je Venezuela z 136.6 milijoni barelov, na tretjem mestu Rusija z 99.8 milijoni barelov. Lani so te tri države dale 83.9% cele svetovne produkcije nafte. Med državami s srednjo produkcijo nafte so Meksika, Perzija, Holandska, Indija, Rumunija, Kolumbija, Peru, Argentinijska in Poljska

Opozorilo glede ustanavljanja sokolskih društev.

Minister za notranje zadeve je dal podrejenim organom glede ustanavljanja novih sokolskih edinic odnosno preustroja še obstoječih na podlagi novega zakona o Sokolstvu navodilo, da se imajo ustanoviti novih in preustroji starih enostavno prijaviti politični oblasti prve stopnje, ne da bi trebalo prilagati kakšna pravila. Oblasti morajo takšne prijave vzeti na znanje.

Iz ljubezni do matere v smrt.

Anica Somrak, 24let stara, je bila uslužbena pri neki stranki v palači Pokojninskega zavoda. Ker je danes jutraj ni bilo iz njene sobe na spregled, je šel gospodar — ki se je šele ponoči vrnil s svojo družino z nekega potovanja — pogledat in jo je našel v njeni postelji oblečeno — mrtvo. Zastrupila se je z lizolom, steklenica je še stala na mizi. Poklicani zdravnik je mogel ugotoviti samo še smrt. V poslovnem pisnu, ki so ga našli, prosi gospodarja oproščenja in pravi, da se želi združiti s svojo mamico na onem svetu, svoje imetje pa prepušča sestri.

Radi prevar s srečkami

je bil danes jutraj aretiran 35letni Otmar Zdravec. Radi prevar ga zasleduje zagrebška policija, pa tudi pri mariborski ima zapisanih nekaj grehov

Poballstvo.

Res čudno je, kaj je vse ljudem na poti. Neznani malopridneži so v predelu Pristaniške ulice preko dravske brvi do serpentin, ki vodi na Ruško cesto, razbili stekla obeh plinskih svetilk, ob bregu pa električno obločnico. Na pešpoti »Ob izvirkih« pa si neki nepridiprav dovoljuje »šalo«, da prepleta pešpot z več vrstami boječe žice.

Prepir med kvartopirci.

Danes zjutraj krog 3. ure sta se v neki kavarni pri »šnapslu« sprla uradnik S. in zasebnik G. Prvi je obdolžil G-ja, da ga je goljufal. Zagrabil je tudi za stolico in udaril z njo G-ja po levi lehti s tako silo, da ima G. težke bolečine in je morda nalomljena kost.

Ob desetletnici razmejitve na Koziaku

DRUGA OBMEJNA POSTOJANKA. — NARODNA TRDNJAVA. — UNIKUM RAZMEJITVE. — ZAPUŠČENA TURISTOVSKA TOČKA. — SKRB ZA BO-DOČNOST.

VI.

Za časa razmejitve na Koziaku se je menda dogodil samo opisan incident in to v občini, ki je — vsled preslabih kulturnih stikov s slovenskim zaledjem — bila najbolj ponemčena. Kljub vsem težočam je razmejitev bila izvršena v našem zmislu, kar nam je bilo kot bojevnikom za priklopitev zapuščene slovenskega ozemlja največje zadoščenje.

Po dvoletnem službovanju in končani razmejitvi mi je bila poverjena druga obmejna postojanka v bližini prve, življa vendar v povsem drugih razmerah.

Majhna vasica, 907 m visoko v hribih ležeča turistovska točka, tik ob državni meji, je junaško odbijala pangermanske napade. Ljudstvo je bilo že pred vojno narodno zavedno, vasica, čeravno ob jezikovni meji, je vendar ohranila slovenski značaj, ostala je narodna trdnjava tudi sedaj ob državni meji. Vsled žilavega odpora prebivalcev tega starega slovenskega ozemlja se raznarodovalni razvoj po Nemcih sistematično ni vršil.

Šola je bila že od nekdaj zasedena po narodno zavednih učiteljih in tudi župnijo — čeprav je spadala pod graško škofijo — so opravljali vedno slovenski duhovniki. CMD je pomagala med vojno postaviti celo novo slovensko šolo in vasica je s trudapolno obširno napeljavno vodovodov in z uspevajočo hranilnico in posojilnico bila na potu do najlepšega razvoja.

A čudna so pota usode!...

Dočim je sosednja ponemčena občina v celoti pripadla Jugoslaviji, je bil velik del te popolnoma slovenske vasice priznan Avstriji. Kraj je s tem silno prizadet in tvori danes pravi unikum razmejitve vseh časov! Meja deli vas po sredini vsled razvodnice med Dravo in Muro, ki slučajno vodi ravno tako, da pripadajo najzavednejši kmetje Avstriji. Vse njihove prošnje za priklopitev k nam niso nič pomagale. Nova CM slovenska šola je tudi padla pod Avstrijo, le stara, že razpadajoča učilnica je ostala nam.

Bivši slovenski šolski upravitelj je bil o odločitvi razmejitvene komisije obve-

ščen še le v zadnjem trenutku, ko bi že morala šola biti evakuirana. V par urah je moral pri deževnem in hladnem vremenu izprazniti svoje stanovanje in edinstveni šolskega, kar se je v tako kratkem času pač rešiti dalo. Narodno-zavedni domačini so s težkim srcem pomagali pri tem žalostnem poslu. Drugo jutro je ob 8. uri avstrijska orožniška patrulja zasedla šolo...

Na žalost je v tem slučaju mrtva črka nadvaladala razum in srce, zato je več stotin naših ljudi bilo izgubljenih. Pravi jo, da se je tozadevno vršilo tudi zakulisno strankarsko barantanje, ki je krivo vse nesreče. Vsekakor je ta nenaravna meja na Koziaku glasen memento vsem onim, ki hočejo preko človeških pravic.

V nekdanji slovenski CMD šoli se danes poučuje 40 slovenskih otrok v nemščini, »Schulverein« jih podpira, kakor sploh vzorno skrbi za to eksponirano mesto. Kraj so turisti pred vojno in še po vojni prav radi obiskovali, posebno oni iz avstrijskega ozemlja. Žalobno so slovenski hribolazci pokazali za Koziak le malo zanimanja, čeprav z izleti v obmejno ozemlje lahko združijo prijetno s koristnim. S spoznavanjem obmejnih krajev in s stiki z obmejnim ljudstvom se bo utrdila narodna zavest prebivalcev, ki bodo v prijaznosti in naklonjenosti obiskovalcev uvideli moralno pomoč jugoslovenskega ozemlja.

Marsikaj bi bilo v preteklih desetih letih v naših obmejnih vaseh na boljšem, če bi se vse naše narodno-zavedno zaledje že takoj po preobratu zavedlo svojih nalog do ogroženih postojank, jih izvedlo s pravo taktiko in upoštevala načelo »Ako propada meja narodno, kulturno in gospodarsko, propada ž njo tudi — zaledje«. Izkušnje preteklosti nas utegnejo naučiti marsikaj!

Naj bi desetletnica utrievanja naše severne državne meje utrdila v nas zavest, da naše delo za dobrobit obmejnega življa še ni končano! Nasprotno! Delo za prerod meje bo treba poglobiti, da bo pomoč čim uspešnejša: gospodarsko stanje ugodnejše, izobrazba temeljitejša in narodna zavest trdnjša.

99.195.64 dohodkov in Din 102.806.85 izdatkov. — Pri volitvah je bil g. industrialec Rosenberg ponovno izvoljen predsednikom. Za podpredsednika sta izvoljena gg. König in Julče Novak, za tajnika g. dr. Vrstovšek, v odbor pa gg. Filipič, Koražija, Gustav Scherbaum, dr. Rojko, Rado Šepc, Gustav Bernhard, puk. Putnikovič, podpuk. Pogačar, Al. Kührar, Rado Lenard, Lippit, Högenwart iz Ptuj, major Ipavc, Rossmanit ml., župan Kerenčič iz Pesnice, Wagner iz Plača. — Pri slučajnostih je g. Julče Novak vzpodbujal k vztrajnosti. Kasaški sport ni gosposka zabava, ampak neločljiva podlaga konjereje vobče. Lani so kmečki dirkači dobili izplačanih nad 40.000 Din nagrad. Maribor je že pod Avstrijo v kasaškem sportu prednjačil pred Gradcem, od Maribora je tudi danes odvisen napredek tega sporta in konjereje v celi banovini. Za mariborske dirke so se začeli zanimati že tudi kmetovalci iz Srbije. Ljubljana in Bled pa se že obračata na Maribor radi prireditve letošnjih dirk tamkaj. — S pozivom na solidarno delo zaključil nato predsednik občini zbor.

Ste že podpisali deleže za pohorsko vzpenjačo

Nove zračne linije v Jugoslaviji

se bodo vpeljele med Sarajevom—Skopljem na eni ter med Sarajevom—Mostarjem—Podgorico na drugi strani. Pregleduje se že teren in če bodo razmere količjak ugodne, se bo na obeh linijah že s 1. majem otvoril redni zračni promet.

Mariborski in dnevni drobiž

Vprašanje deklškega zavoda »Vesne«.

V zvezi s pomanjkanjem in iskanjem prostorov za razne zavode: muzej, Zdravstveni dom, Dečji dom, novo projektirano gozdarsko šolo itd. so se pojavili v javnosti in pri oblastih najrazličnejši predlogi. Tako se je tudi glede »Vesne« pojavil predlog za delitev nosploja v dva dela: v enem bi naj ostala »Vesna«, v drugem pa bi se nastanila gozdarska šola. V nekem ljubljanskem listu pa je izšel nedavno v zvezi s tem tudi članek, ki enostavno negira potrebo »Vesne« in skuša z napačnimi številkami dokazati, da se zavod lahko brez škode ukine in poslopje porabi v druge svrhe. Izgled, da ima članek svoje ozadje v tendencah gotovih krogov, ki jim je zavod, ne vemo iz kakih razlogov, trn v peti, dasi ni dvoma, da je zavod — četudi morda v enem ali drugem pogledu, zlasti glede učnega načrta, potreben reorganizacije — vendarle nujna potreba za naše mariborsko okrožje. Če ljubljanski list trdi, da je v internatu 25 gojenk, večinoma iz savske banovine, je treba naproti temu ugotoviti resnico, da jih je dejanski 38, od teh 30 iz dravske banovine. Pisec članka je bil pri »inspiraciji« zelo slabo poučen, ker govori o tem, da za obrtno nadaljevalno šolstvo skrbe drugi činitelji, in niti ne ve, da je v »Vesni« pač ženska obrtna in pa gospodinj-ska šola, ne pa obrtno-nadaljevalna šola. Ako še povemo, da obiskuje danes v Vesni obe ti šoli 83 učenk in sicer v 2 letnikih za šivanje perila, v enem letniku za šivanje oblek ter v enem razredu gospodinj-ske šole, in ako ugotovimo, da je banska uprava šoli naklonjena ter jo namerava prilagoditi ljubljanskemu učnemu načrtu, ki bo obsegal celo 3 letnike ženske obrtne šole, smo menda zadostno podčrtali pomen in važnost zavoda. Kdor trdi, da zavod mestno upravo veliko stane, temu treba povedati samo, da daje mesto edino prostore in luč brezplačno na razpolago, zavod sam pa iz svojih dohodkov internata vzdržuje učne moči, izvzemši tih, ki jih je že doslej plačevala država, nosi pa tudi stroške kurjave, inventarja, popravil itd. Sedaj se čuje, da bi eventualno banska uprava prevzela še tri učne moči v svojo rezižo. Te suhe številke naj zadostujejo, da se v pravi luči osvetlijo namer, o katerih se šušlja, v katere pa za enkrat še ne verjamemo. Upamo, da bo tudi v tej stvari zmagala uvidevnost, treznost in razsodnost — ter splošni interes!

Zdravstveni dom v Mariboru.

Banska uprava v Ljubljani je z odlokom od 19. marca odredila, da se prepusti dvoriščno poslopje, bivšega oblastnega dvorca za namene Zdravstvenega doma v Mariboru. Zdravstveni dom bo tako končno prišel iz svoje krize ter lahko svoje delovanje razmahnil. Zdravstveni dom bo poslopje takoj prevzel ter opremil v njem najprej splošni ambulatorij šolske poliklinike in uredil zobozdravniški ambulatorij šolske poliklinike. Istočasno bo preselil v zgradbo tudi dečji dispanzer, za katerega plačnje sedaj visoko najemnino. Takoj bo tudi zaprosil ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja za dovolitev osnovanja stalne dojenjske in mlečne ščacije. Končno se preseli v prostore še tudi serobakterijološki laboratorij, antirabični ambulatorij in pisarna, ki so bili dosedaj v bivši oblastni stanovanjski hiši.

Novi komisar za agrarne operacije za bivše Štajersko.

Za vse območje bivše Štajerske in tudi za Prekmurje ter Koroško je imenovan kot komisar za agr. operacije g. dr. Robert Maršič s sedežem v Ljubljani. Komisar Ivan Pokorn, ki je imel dozdej celo dravsko banovino, je imenovan za ostali del banovine.

Ljudska univerza v Mariboru.

Vsem prijateljem francoske kulture! Posrečilo se je pridobiti Francoza dr. R. Warnierja, vseučilišnega profesorja iz Zagreba, da predava v petek, 28. marca ob 8. zvečer na podlagi prekrasnih skioptičnih slik o modernih Franciji. Predavanje v francoskem jeziku.

Mestno kopališče

bo v soboto, dne 29. tm. zopet odprto.

Smrtna kosa.

V torek 25. tm. zjutraj je v Novivasi, na Sp. Radvanjski cesti 22, pri svojih starših umrla gospa Marica Bezjak, roj. Golec, stara 35 let, po dolgi bolezni. Bila je vdova po umrlem poročniku in mag. uradniku. — V bolnici je v ponedeljek zvečer preminul gospod Ivan Štern, posestnik v Razvanju, star 60 let. Blag jima spomin!

Tujsko-prometna zveza v Mariboru

je v ponedeljek pop. v kolodvorski restavraciji izvršila svoj letni občini zbor pod vodstvom predsednika g. vlad. svetnika dr. Rateja. Zastopane so bile po delegatih tudi ljubljanska zveza, TOIZ itd. Iz poslovnega poročila g. tajnika dr. Senjorja smo posneli, da je Zveza tudi lani razvijala živahno delovanje, zlasti v propagandnem pogledu, in to v zvezi z vsemi društvi, ki imajo sorodne cilje ter v skladu s ljubljansko Zvezo, s katero je tudi končno likvidirala spor radi menialnice na mariborskem kolodvoru. Podpirala je akcijo za pohorsko vzpenjačo, za nove pohorske ceste, delovanje Aerokluba, gostilničarsko šolo itd. Močno oporo je imela Zveza v bivši oblastni samoupravi, v mariborski mestni občini, v TOIZ itd. Pri železniški upravi ni vedno najti pravega razumevanja za tujsko-prometne težnje. — Iz blag. poročila g. Končana smo videli, da je imela Zveza lani 218.868.18 Din dohodkov in 165.678.08 Din izdatkov. Premoženja ima 192.330.83 Din. Pisarni v Mariboru in Rog. Slatini zelo dobro uspevata in krijeta sami svoje stroške. Mariborska pisarna je imela lani nad en milijon Din prometa in je bil njen obrat za nad 20.000 Din aktiven. — Odboru je bil dan absolutorij. Proračun za l. 1930 se je določil za Zvezo na 50.000 Din, za njeno pisarno na 116.000 Din. — Pri volitvah odbora je bil za predsednika zopet soglasno izvoljen g. dr. Ratej, v odbor pa gg. ravni. dr. Šter. sod. svet. dr. Senior, Andr. Oset, mag. sv. Šubic (Celje), sod. svet. Tiller (Celje), dr. Šnuderl, za namestnike gg. inž. Dolenc, Strehar, Kravos, v nadzorstvo gg. mag. svet. Rodošek, inž. Dračar in banč. urad. Loos. — Izvršila se je v nekaterih točkah sprememba pravil, upravni odbor pa se je pooblastil, da izvrši v smislu novih zakonov o ureditvi države še nadaljne potrebne spremembe. Zveza obdrži svoj dozdejni delokrog bivše mariborske oblasti. — Sklenilo se je še, da da Zveza za 25.000 Din deležev za pohorsko vzpenjačo, čim se bo z delom pričelo. — Zborovalce je pozdravil še imenom osrednjega odbora SPD g. ravni. dr. Tomižšek.

Grof Monte Christo

Velika frekvenca splošne bolnice v Mariboru.

Glasom uradne statistike je bilo v splošno bolnico sprejetih v času od 1. jan. do vključno 21. tm. 2033 bolnikov, torej povprečno na dan 25.

Ljudska univerza v Studencih pri Mariboru.

V četrtek 27. tm. ob 19.30. uri bo predaval g. profesor dr. Jehart o gori Sinaj s skioptičnimi slikami.

Nesrečen padec s tovornega vagona.

24letni pomožni delavec Konrad Kocbek kovinske tvornice »Bratje Wudler« na Meljski cesti je na praznik 25. tm. pri nakladanju na glavnem kolodvoru padel s tovornega voza tako nesrečno, da si je zlomil levo ključnico. Rešilni voz ga je prepeljal v splošno bolnico.

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navali, glavobolu splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec »Franc Josefove« grenčice. Po izkušnjah, nabranih na klinikah za notranje bolezni, je »Franz Josefova« voda izvanredno dobrodejno odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Esperantsko društvo v Mariboru.

Letošnji redni občini zbor se bo vršil v soboto 29. marca v Park-kavarni. Pričetek ob 20. uri.

Najbogatejša nahajališča diamantov

SLUČAJNO ODKRITJE LEŽIŠČ DIAMANTOV. — BAJNA BOGASTVA. —
VOJAŠKA STRAŽA IN ZA ŠČITENI TRANSPORTI.

Dasiravno gre razvoj kulture in tehnike neverjetno naglo svojo pot, vendar ne more spremeniti vrednosti nekaterih rudnin in dragih kamnov. Srebro, zlato in platina so še vedno one snovi, ki tvorijo podlago vsemu denarstvu, a diamanti, rubini, smaragdi, opali itd. itd., kakor se vsi že imenujejo, so kamni, ki stanejo cela premoženja, so skratka — najdražje stvari na svetu. Čudno pa je, da nahajamo te dragocene kristale samo v južnih, večinoma tropičnih pokrajinah, dočim jih na severu, posebno v Evropi, ni. Tako so nahajališča dragih kamnov pretežno v Afriki, Avstraliji, Južni Ameriki, Indiji in tudi po nekaterih južnih otokih, kakor so Madagaskar, Borneo, Nova Gvineja, Nova Zelandija itd. Najbogatejša nahajališča so pa gotovo v Južni Afriki, zaradi katere se je pred skoraj tridesetimi leti bila krvava vojna med Angleže in Buri, holandskimi kolonisti v Kaplandiji in Transwalu.

Diamante so v Južni Afriki odkrili že davno in jih je prvotno nabiral in kopal lahko vsakdo, pozneje pa si je to pravico pridržala izključno država. Tako so danes tudi južnoafriški rudniki diamantov last državnega erarija. Seveda je pa naravno, da ta nahajališča niso neizčrpna. Zgodi se čisto, da v kakem rudniku nenadoma zmanjkajo in se mora potem nadaljnje kopanje ustaviti. Tedaj se prične iskanje novih nahajališč. Včasih jih najdejo šele po dolgem iskanju in po velikih stroških, včasih pa kar slučajno in nepričakovano. Tako nenadno in le slučajno so pred par leti našli nova nahajališča tudi v bližini južno-zapadne obale Afrike, nedaleč od izliva reke Oranje v pusti peščeni puščavi, v takozvanem Aleksandrskem zalivu.

V tej pokrajini, dozdevno od narave

tako oškodovani in zapuščeni, je odkril nahajališča diamantov evropski naravoslovec dr. Marenski, ko je proučeval geološko strukturo puščave. Po poznejši ugotovitvi pa se je izkazalo, da so to bajno bogata ležišča in da so tamkajšnji diamanti tako lepi, da lepših poprej svet sploh ni poznal. Natančne lege teh bajnih nahajališč pa vlada južnoafriške zveze noče izdati in jih najstrožje straži. Dostop je zabranjen vsakemu nezaposlenemu človeku, vsakemu tujcu, pred vsem pa časnikarjem in fotografom. Vso pokrajino stražijo vojaški oddelki najzanesljivejših mož, ki jim je ukazano, da morajo streljati na vsakogar, kdor bi se drznil približati se dotični pokrajini in daljavi treh milj.

Dr. Marenski, ki je nahajališče odkril, je našel v nekaj tednih brez posebnega truda in napora za 12.500 karatov diamantov v skupni vrednosti 42.000.000 Din, Južnoafriški minister za rude, dr. Beyers, je na interpelacijo poslanca generala Smutsa priznal, da se pri velikem vetru, ki razpiha pesek, diamanti lahko kar s tal pobirajo in jih je na ta način v pičli uri sam nabral za 150.000 Din. v bližini farne Kleense so se našli v enem samem mesecu diamanti za Din 54.000.000.

Prav tako previdno kakor kopanje in nabiranje teh diamantov, je pa urejeno tudi njihovo odvažanje. Prevozno službo vrši posebno vojaško letalo, ki obratuje dvakrat do trikrat na teden med nahajališčem v Aleksandrskem zalivu in med glavnim mestom Kapstadtom. Vsakokrat pripelje s seboj za 250.000 angleških funtov, t. j. za približno 69.000.000 Din diamantov, ki se z letališča odpeljejo v tresore finančnega ministrstva pod močno oboroženo zaščito.

Pračlovek v Venezueli

ODKRITJE ČUDNEGA BITJA V PRAGOZDOVIH VENEZUELE.

Z napredkom znanosti so si učenjaki naredili nalogo, da doženejo, odkod pravzaprav izvira človek, pri čemer je prišlo do hudega spora med znanostjo in vero. Pristaši razvojne teorije so trdili, da se je človek razvil iz opice, dočim je cerkev energično nastopila proti razširjanju takih teorij. In učenjaki v resnici niso mogli dokazati, kako je nastal prehod in kakšna vrsta je živela med človekom in opico. Uvideli so, da je razlika med človekom in opico tako ogromna, da tu gotovo ne gre samo za eno vrsto, ki naj bi tvorila prehod. Zato so neumorno nadaljevali z raziskovanjem. Koncem preteklega stoletja so odkrili na otoku Javi okostje, ki ima mnogo sličnosti s človeškim in opičjim okostjem. Zadnja leta pa so našli še nekaj takih okostij, ki pa se medsebojno razlikujejo. Mnogi prirodoslovci so bili tedaj mnemja, da se ljudska plemena nikakor niso razvijala od iste vrste opic. Mongolom da je najbližji orangutang, zamorcem pa gorila. A vse to so seveda samo ugibanja in učenjaki si bodo še dolgo belili glave, predno bo v tem pogledu postala kaka teorija vsaj približno verodostojna.

V zadnjem času pa ameriško časopisje obširno razpravlja o senzacionalnem odkritju prof. Loysa v prašumih med republikama Venezuela in Kolumbija. Loys je bil vodja znanstvene ekspedicije in je tamkaj zadel na čudno bitje, katero je ustrelil. Po njegovem mnenju nikakor ne drži, da bi se človek priselil iz Azije v Ameriko, temveč so se prvi prebivalci Amerike razvili od opicam podobnega bitja, katero je sedaj ustrelil. Torej kar dvojna senzacija. Seveda pa je treba vse to sprejeti z veliko rezervno. Evropa je pač že navajena na razne ameriške race.

Prof. Loys opisuje svoj doživljaj v prašumi sledeče:

»Z malo četo domačinov sem prvič prodril v tamkajšnje pragozdove, kjer živi divje plemo Motilonov. Zaslutili so takoj, da je tuja noga stopila v njihove

kraje in so nas hoteli vse pobiti. Nepristano so nam bili za petami kakor jaguarji in so iz zasede streljali na nas z zastrupljenimi puščami. Sedemnajst mojih ljudi je padlo in tudi sam sem bil ranjen v nogo. Od prevelikega napora smo bili popolnoma izčrpani in smo komaj prispeli do obale velike reke. Ravno, ko smo se hoteli kopati, so začeli domačini vpiti: »Motiloni prihajajo!« Iz pragozda je prihajal strašen krik. Prijeli smo za puške. Naenkrat zagledam čudno bitje. Tresel sem se od groze. Oddam par strelcev in pošast se zgrudi. Otepala je z rokami, kakor da si hoče pokriti oči. Dolgo sem opazoval čudno bitje in prišel do zaključka, da ni niti človek niti opica, temveč najbrže kaka vrsta med obema, morda pithecanthropos erectus.

Tako torej ameriški učenjak o svojem odkritju. Ako je to resnično, potem bodo gotovo cele ekspedicije odšle sedaj v to področje, da love naše »pradede«. Ako pa je to samo ameriška rasa, potem pa je Loys vsekakor pošteno potegnil ameriško javnost in tudi samega sebe.

Prenos prstnih odtisov v potom radlja.

Med policijo v Berlinu in Buenos Airesom se vršijo značilni prenosni slik potom radlja v svrhu ugotovitve, ali je mogoče prenašati slike tudi za identificiranje oseb. Potom delniške družbe »Transradio« je izmenjava slik in prstnih odtisov na spoju kratkih valov Nauen—Buenos Aires imela popoln uspel. Na obeh straneh so bili odtisi in slike jasni in točni, tako da prenešeni prstni odtiski popolnoma zadostujejo za identifikacijo in so prikladni za policijske svrhe. Za prenos slike brezžičnim putem je treba prilično 8 minut.

Zemlja nosi 2 milijardi ljudi.

Glasom najnovejše objave mednarodnega statističnega zavoda živi danes na celotni svetu ravno 2 milijardi ljudi nampram 1.600.000.000 v l. 1910.

Harakiri — nepisan zakon Japoncev

Ugledni japonski znanstvenik, prof. dr. Juraoka, je nedavno objavil zanimive podatke o nepisanih zakonih japonskega naroda, ki zahtevajo harakiri. Nam Evropejcem se zdi ta način samomora strašno barbarstvo, za Japonce je pa to edini način, da se opere težek greh in reši osebna čast in časten spomin. Z zakonom iz l. 1869 je bil ukinjen prisilni harakiri. Toda opozicija proti temu zakonu je bila tako huda, da se poznavalci japonskih prilik še danes čudijo, da je sploh bil sprejet. Ko je bil načrt zakona, s katerim se odvzema harakiriju prisilni značaj, je glasovalo 200 poslancev proti in samo 3 so glasovali za to »novotarijo«, in šele pozneje je zakon prodril. Pa še danes se zgodi na Japonskem vsakoletno več tisoč slučajev harakirija. Seveda v Evropi ne izvemo za vse te slučaje, le če je samomorilec kakšna odlična ali znana osebnost, izve o tem tudi širši svet, ker je danes harakiri nenavadna senzacija. Med najbolj znanimi slučaji, je slučaj generala Nogija, ki se je proslavil v bojih krog Port Arturja. Po smrti mikada Mutsuhitija je Nogi izvršil harakiri, da tako opere poraz v državljanski vojni, na katero že nihče več niti ni mislil. Toda vest, ki jo Japonci smatra za vrhovnega in takorekoč edinega sodnika, je velevala osivelemu vojskovodji, da opere davni madež s samomorom. Drugi znameniti slučaj je oni kapetana Arakija. Ko so 24. marca 1927 kitajski boljševiki prodrli v japonski četrt Nankinga in težko osramotili japonsko zastavo, je kapetan Araki kot poveljnik oddelka japonskih pomorskih vojakov prepovedal streljanje na napadalce, ker je bil prepričan, da samo na ta način lahko reši življenje in imetje japonskih državljanov. Res je burja kmalu potihnila in Araki je javil svoji vladi, da je moral žrtvovati čast japonske zastave, da reši japonske podanike, ki so bili izročeni njegovemu varstvu. Postopal je razborito in smotreno po svoji dolžnosti. Da pa dokaže potomcem, da se ni odrekel boju iz strahopetnosti, je izvršil harakiri. Tako vrše Japonci nepisani zakon!

Medbalkanska carinska kolaboracija

V atenskem listu »Pitarsia« je dr. Giorgievic iz Beograda nedavno priobčil zanimiv članek o medbalkanski carinski uniji, ki bi naj pospeševala razvoj agrikulturnih in trgovskih prilik balkanskih držav. Tako bi se znatno razvila trgovina v vseh balkanskih državah. Tudi bi takšno sodelovanje čimbolj približalo vse balkanske države, kar bi nedvomno ugodno uplivalo tudi na njihove politične odnose zlasti med Jugoslavijo in Bolgarijo. Mirovne prilike bi se tudi popravile in balkanske države bi imele tudi v mednarodnem življenju večjo zaslonbo in bi se jim ne trebalo obračati na države izven balkanskega polotoka, ki jih povečini eksploatirajo za svoje lastne interese. Če bi se za ugodno carinsko unijo balkanske države tudi finančno okrepile, bi tudi ne rabile zunanjih posojil, ki sedaj nekatere balkanske države težko obremenjujejo. Balkanske države bi na ta način lahko ustvarile močan ekonomski blok in bi mogle skupno nastopiti na mednarodnem evropskem in finančnem trgu. Pisatelj obenem pravi, da so priprave za balkansko carinsko unijo že v teku.

Ljudsko štetje v Vatikanski državi.

Po dne 15. marca izvršenem ljudskem štetju živi točas na ozemlju Vatikanske države 565 vatikanskih državljanov. Razen tega je v Vatikanski državi še 300 drugih oseb, ki jim državljanstvo ni bilo priznано. Celokupno prebivalstvo Vatikanske države znaša torej približno 900 ljudi.

Obsejno posestvo.

Neka dama je kupila hišo na dinjenih držav in Kanado. »Na strani leži moje zemljišče, na ameriški ali kanadski?« — »Na ameriški!« — »Hvala bogu, slišala sem namreč, da je zima v Kanadi zelo huda!«

Sport

Pred mariborskim derbyjem.

Prihodnjo nedeljo se bo odigrala odločilna prvenstvena nogometna tekma med ISSK Mariborom in SK Rapidom, ki pomenja višek pomladanske sezone. Stala si bosta nasproti stara rivala, ki se že 11 let borita za nadvlado. »Maribor« je danes brez dvoma eno najboljših tehniško izvežbanih moštev, proti kateremu zmaga tehniško slabša enajststorična le z veliko težavo. »Rapid« pa je nasprotnik, s katerim je treba vedno resno računati. Njegovo moštvo sicer ne stoji tehnično na enaki višini kakor »Mariborovo«, zato se pa odlikuje z izredno požrtvovalnostjo in nenadno izpeljanimi akcijami, ki končujejo z opasnimi strelji na vrata. Najboljše moči ima »Rapid« v svoji ožji obrambi. Vendar tudi ona ne bo imela lahkega stališča napram razantnim strelom »Mariborovega« napada, zlasti znanega goalgetterja Bertoncija. Sportna javnost pričakuje odločilne tekme z največjo napetostjo.

Motociklistična prireditve SK Ptuj.

V nedeljo, dne 30. tm. priredi Sportni klub Ptuj svojo prvo motociklistično prireditve — lov na lisico in sicer s startom ob 13. uri pred mestnim magistratom v Ptuj. Igre se vršijo na desnem Ptujem polju, neglede na to, je kdo član ali ne. Pristop ima vsak lastnik motocikla, ki stanuje v ptujem srezu. Prijave znašajo za osebno Din 10, priklopni voz pa Din 15. Za prireditve daruje Sportni klub Ptuj srebrni pokal.

MOLNP službeno.

V nedeljo, dne 30. marca se odigra na igrišču SK Rapida ob 14. uri prvenstvena tekma rezerv ISSK Maribor—SK Rapid, ob 16. uri prvenstvena tekma ISSK Maribor—SK Rapid. Službuječa odbor-nika gg. Ilovar in Zamuda. Vsak klub mora postaviti po tri starejše reditelje. Nastop službe ob 13.45. — Tajnik.

SK Železničar.

Odborova seja bo danes, 26. marca ob pol 20. uri. Radi važnosti se pozivajo vsi odborniki, da se je udeleže. — Tajnik.

Sokolstvo

Seja župne uprave SKJ

se bo vršila jutri, 27. marca, ob običajnem času. Prosim pa vse člane in članice uprave, da pridejo v župno pisarno pol ure prej, ker je treba poslati Savezu za zletno spomenico fotografijo uprave. — Zdravo! Starosta

Šaljivo potovanje k poroki

V Monakovem se je te dni poročila hčerka nekega uglednega trgovca. Pred svatbo je šla k neki vražarici, ki ji je svetovala, naj se odpelje k poroki s kočijo, v katero naj bo vprežen belec, češ, da ji bo to prineslo srečo, vožnja z avtom pa bi ji prinesla samo nesrečo. Mladenki se je res posročilo pregovoriti starše, da so ugodili njeni želji. Ko pa je bila kočija z nevesto že v bližini ženitbenega urada, se je konj nenadoma zgrudil in se ni mogel več dvigniti. Tudi nevesta je padla v nezavest. Ko je prišla zopet k sebi, se je hotela vrniti domov, ker je v dogodku videla slabo znamenje. Toda njeni spremljevalci, oziroma poročne priče, so bili čisto drugega mnenja. Vpregli so se sami v kočijo in odpeljali voz do ženitbenega urada na splošno veselje na ga občinstva. Obred je bil izvršen potem med splošno pozornostjo in mladi zakonski parček se je ves zadovoljen vrnil domov.

Koliko se bo letos sadilo tobaka?

Monopolska uprava je za l. 1930 do- ločila produkcijo tobaka z 1.490.658.000 sadeži. Od teh odpade 1.027.000.000 na vardarsko, 200 milijonov na primorsko, 99 in pol milijona na moravsko, 61 milijonov na zetsko, 1 milijonov na donav-sok, 10 in pol milijona na drinsko bano-vino.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

56

Proti večeru je velel poklicati Pierino, matrono, ki ji je bil poveril nadzorovanje nesrečne sirote, za katero se je tako goreče poganjal.

»Gospa Pierina,« je vprašal, »kje je mala?»

»Na vrtu.«

»Ali pride kmalu tista ura, ko se vrne v svojo sobo?»

»Čez par trenutkov...«

Obadva sta premolknila.

»Povejte mi gospa Pierina, ali ima navado piti, preden zvečer zaspi?»

»Pa še mnogo pije; to prihaja gotovo od vročice.«

»Kaj pije?»

»Vodo. Voda je v steklenici, ki stoji na mizi poleg postelje.«

Matrona je pozorno motrila papeža, ko je govorila te besede.

Papež je molčal. Ne da bi se bil obotavljal; toda njegova pohotna razdraženost mu je vodila misli daleč od te neposredne resničnosti. Zaprl je oči ter sanjari tako nekaj minut. In zapazil je, da je Pierina izginila.

Nestrpno je udaril z nogo ob tla, in že je bil segel po kladevce, da bi udaril ob zvonec. Ta hip pa je prišla Pierina nazaj.

V roki je držala steklenico.

Stari Borgia se je nasmehnil. V tem njegovem smehljaju se je izražal nekakšen ponos, da ima tako dobro dresirane služabnike, ki razumejo njegove misli, ne da bi mu jih bilo treba tolmačiti z besedami.

»Menila sem,« je dejala Pierina, »da vam je najbolje kar prinesiti steklenico. Šla sem po njo, Napolijena je do polovice, s svežo, čisto vodo.«

Postavila je steklenico na mizo, ne da bi Borgia kakorkoli pokazal zadovoljnost ali nezadovoljnost. Rekel je samo:

»Pierina, idite torej povedati abatu Angelu, da ga nočijo ne potrebujem. Zaspan sem, in branje bi me utrudilo. Nato pridite nazaj.«

Matrona je izginila, Borgia je naglo stopil k steklenici. In nič se mu ni tresla roka, ko je spustil v vodo tri kapljice Magine tekočine. Barva vode se ni izpremenila. Povohtal jo je: tudi posebnega vonja ni bilo čutiti. Nato se je vrnil v svoj naslanjač.

Ko se je matrona vrnila, je bil njen prvi pogled na steklenico. Počakala je molče, kakor da bi že naprej vedela, kaj se ima zgoditi.

»Lahko se umakne, gospa Pierina,« ji je rekel papež mirno. »Ne potrebujem vas več... Sicer pa, ne-

site to steklenico nazaj, kjer ste jo vzeli. Kaj, vraga, hočete, da naj počnem z njo? ...«

Matrona je vzela steklenico ter jo prav očito pokrila s koncem svojega ogrinjača, kakor bi hotela pokazati, da jo hoče skriti. Nato je odšla.

Pogreznjen v svoj naslanjač, je bil papež iznova prišel ugibati, kaj vse se more zgoditi. Nato je začutil, kako mu nestrpnost zamolklo utripa za senci. Vstal je in storil nekaj korakov, čakač minute, ki si jo je bil deločil.

Okrog poldesete ure je zapustil svojo sobo ter nenadoma krenil proti Rositini, stopajoč s trdnim, gotovim korakom. V nekem temnem hodniku pa je nenadoma stala pred njim gospa Pierina.

»Pila je,« je zamrmrala. »Nato je kmalu zaspala. Zaklenila sem vrata; tu je ključ...«

Borgia je vzel ključ. Matrona se je bila umaknila in izginila kakor pošast, ki razprhne pred očmi, ko je storila svoje zločesto delo.

Papež je došel do vrat. Počasi jih je odklenil. Nekoliko bled je bil, roke so se mu nalahko tresle, grlo je bilo suho, in dihanje mu je šlo sunkoma. Vstopil je.

Slabotna luč je razsvetljevala sobo.

Postelja je stala na levi, zavita v svoje visoke zastore iz brokatne svile. Ob vzglavju postelje je bil na elegantni mizici krožnik iz kristala. Na krožniku je stal poleg usodne steklenice kozarec, izprazen skoraj do dna. Ob znožju postelje, za zaveso, je bila druga mizica, na nji pa voščena, ki je širila medlo mehko svetlobo. Vsled te celotne razporedbe je deklica ležala v senci.

Borgia jo je komaj razločil. Bolj ugibal je nego videl valove njenih las, ki so ji obdajali lice, profil telesa pod odejo in razgaljeno roko, ki je počivala na njej — roko, ki je bila tako bela, da se je svetila v polmraku. Prišlec je vztrepetal...

Nato je rahlo zaprl vrata, ter se približal po prstih. Sklonil se je...

Kako jo naj zbudi, če ne s plamenečim poljubom, da se bo morala vzpeti pokoncu, vsa tresoč se od pohotnosti, s katero jo je navdala pijača? ... Iskal je ust mlade deklice, in njegovi žareči prsti so se dotaknili njene brezmadežne roke.

Toda ves prepadel je odskočil nazaj; njegova roka se je sunkoma umaknila, še preden so imele ustnice čas dotakniti se dekličinih... vstal je, s sragami groze na čelu, oči polne neizrekljivega strahu.

Roka, katere se je bil dotaknil, je bila mrzla — tako ledeno mrzla kakor roka mrliča. In v črtah telesa, ki jih je ugibal pod odejo, je bila otrplost, ki si je ni bilo mogoče napak tolmačiti.

Ves top od začudenja in groze je stopil še k znožju postelje in prijel za voščeno. Toda nekaj hipov

se ni upal posvetiti v obraz...

Počakal je za minuto, skušajoč premagati nervozni nemir, od katerega je trepetal po vsem životu... Naposled, ko se je nekoliko zbral, je stopil naprej. Na obraz Fornarine je padla luč...

Borgia je komaj zadušil krik, ki se mu je hotel izvit: deklica je bila mrtva!

Njene napol odprte oči so bile že steklene; voščena bledota je bila pobelila polt, in ustnice, nalahko razklenjene v rezanju smrti, so odkrivalle njene bise-rovinaste zobke.

Naglo, kakor v strahu, da ga ne bi zalotili pri umoru, je Borgia upihnil voščeno. Toda tema ga je še tisti hip navdala z grozo... Voščena mu je padla iz roke... Umikal se je do vrat, jedva dihaše... in šele ko je prestopil prag, se mu je nekoliko vrnila oblast nad seboj...

Nekaj časa — niemu se je zdelo cela dolga ura, dočim je bilo v resnici komaj par minut — je slonel za temi vrati, ves poražen od strmenja...

Naposled se je zbral. Skrbno je zaprl vrata in spravil ključ v svoj žep. Odšel je, misleč, da hodi zelo naglo, in poizkušal je modrovati:

»Mrtva je... Kako? Mrtva?... Vendarle, resnica je... Pijača! Torej sem jaz tisti, ki jo je umoril... Nerodno roko sem moral imeti... Starka mi je bila rekla tri kaplje... Mrtva!... Ali je mogoče?... Kdo ve, morda je kak protistrup... morda je še čas... Mrtva!... Če se dobi protistrup, ga more imeti ona sama...«

Že minuto kasneje je tekel k votlini nad Anijem. Sveži zrak ga je nekoliko pomiril. In ko je došel do votline, se mu je bila vrnila tista računajoča hladnokrvnost, v kateri je bila njegova največja moč.

Morda ga je Maga pričakovala. Kajti stala je ob vhodu svojega brloga in srepo gledala v noč.

»Maga,« je dejal stari Borgia, kakor hitro jo je zagledal, »nekaj resnega se je zgodilo. Ali so dali več, nego si napovedala, ali si se ti sama zmotila, ko si rekla, koliko kapljic je treba — kdo ve?... Naj bo kakorkoli, deklica je bolna, hudo bolna... Saj moraš imeti kak protistrup; ali ga imaš?...«

»Ah! Bolna je?... Ali zelo trpi?«

»Ne vem, Maga; to vem, da umira... Ali imaš protistrup?...«

»Umira? Samo to?«

»Maga! Protistrup zoper tvojo peklensko pijačo! Ali ga imaš?...«

»Večkrat se zgodi, da store te pijače slabo uslugu tistemu, kdor jih rabi... Sklone se čez oboževano žensko... z obema rokama objame zaželjeno meso, pa vidi, da je objel mrliča.«

»Maga!« je zarenčal stari Borgia in stresel roko čarovnice, ki je spričo katastrofe ohranjala tako čudno mirnost. »Maga, ali ne slišiš? Povem ti, da umira! (Nadaljevanje sledi.)

Kupim

že rabljeno mesarsko vago in sekiro. Frankopanova ul. 15. 898

Trenchoat plašč.

pletene obleke ter nekaj klobukov prodam. Naslov v upravi »Večernika«. 814

Šiviljo

za šivanje monogramov iščem. Naslov v upravi Večernika. 813

Kupim

brezhibno ohranjen pianino. Naslov v upravi lista. 900

Jedačo in pijačo vsakih vrst nudim za poroko, smrt in krst: Gostje moji vedno so veseli, — v žalosti, radosti vedno bodo peli! Vabi vas: Alojzija Šafarič, gostilničarka pri »Večernem solncu« v Splavarski ulici. 597

Popravila damskih klobukov, hitro, okusno in ceneno od Din 25.— naprej pri Ana Hobacher, Maribor, Aleksandrova cesta 11. 725

Gramofone popravljajo najbolje in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica. 14. 602

Predtiskanje najmodernejših vzorcev, kakor tudi popravilo svilenih nogavic v ateljeju za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 833

Iščem perfektno kuharico.

ki bi poleg sobarice opravljala tudi vsa druga hišna dela. Nastop službe takoj ali s 1. aprilom. Reflektantije z dolgoletnimi spricvali naj pošljejo svoje ponudbe na Kalda, Zagreb, Svačičev trg 4. 879

Veziljo.

ažurirko in učenko sprejme atelije za perilo. Rupnik, Slovenska ulica 20. 897

Iščem v najem

pekarno v prometnem kraju takoj ali pozneje. Naslov v upravi lista. 815

Šiviljo

za šivanje perila sprejem na dom. Kje pove uprava lista. 815

Zaboje.

lepe močne prodam. Naslov v upravi lista. 815

Vse vrste pletenin

po meri. Popravila, spadajoča k tej stroki, izvršuje najbolje, hitro in ceneno mehanična pletarna Javornik, Vojašniška ul. 2. 364

Najstarejši zavod za črkoslikarstvo

na steklo, les, pločevino in zidovje. Specialist za svetlobno reklamo na steklo. Ustanovljen 1. 1902. Odlikovan 1. 1922 z zlato medaljo. Gustav Philipp, Maribor, Vetrinjska ulica 11. Načrti in proračune na zahtevo. 411

Blagajno (Wertheimko) št. 1

proda Bureš, urar, Vetrinjska ul. 26.

Les za ograje.

Hrastove stebre, letve in krajnike ima po ceni na prodaj tvrdka Straschill in Felber, trgovina z lesom Maribor, pristaniška ul. 8. 859

»Ljubljanski Zvon«

letnik 1916 št. 1 kupim. Naslov v upr.

Pisarniško moč

veščo knjigovodstva, slovenske in nemške stenografije ter strojepisja se s 1. aprilom

sprejme!

Ponudbe pod »Spretnost« na upravnishvo lista.

Spominjajte se CMD!

Sobo- in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Stole vpletam

s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehtnice. 529

Pianine in glasovirje

prvovrstne, svetovnega slovesa LAUBERGER & GLOSS po najugodnejših cenah in najmanjših plačilnih obrokih Vedno na zalogi v salonu glasovirjev

F. BODNER

Maribor, Gosposka 2 773

Oglejte si veliko zalogo novih

MODNIH LISTOV

za pomlad in poletje

v Knjigarni Tiskovne zadrage v Mariboru, Aleksandrova 13

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“ LASTNIK: A. PRISTERNIK

Maribor, Aleksandrova cesta št. 19

Za bližajočo se pomladansko sezijo in velikonočne praznike nudim bogato zalogo in sicer:

Otroške nogavice, par od Din 5.— naprej, črne, drap, sive, rjave in bele, moške nogavice od Din 5.— naprej, damske nogavice od Din 7.— naprej, flori nogavice od Din 12.— naprej. Za kakovost prevzamem polno garancijo! Nadalje nudim vezene pro m od Din 7.— naprej, čipke m od Din 1.— naprej. Razni sukanec, prejško za vezanje, šivanke, gube in druge potrebščine za krojača in šivilje po brezkonkurenčnih cenah. Lastna pletilnica in predtiskarija i Srajce, spodnje hlače, kravate, palice, dežnike v bogati izbiri po znižanih cenah. Otroške usnjene čevljičke in sandale ročno delo od Din 24.— naprej. Svilene trake od Din 1.— naprej. 765